

فانوں

نمره دهم

اتساق . عدالت . ترقی

قیمت اشتراک
فهم کافی

بداریم . عوض اینکه این شاه خوش نظرت این شاه
عاقل این شاه مظلوم را رئیس یک کروه کداهای اسیر
نکاه بدارید بکذارید بکذارید ما این وجود معالی
صفات را شاهنشاه ادمیان ایران بسازیم

از وقتی که صدای قانون بلند شده و از وقتی که
چکرسوخته کان ایران فهمیده اند که در دستکاه این
قانون حامیان غیبی دارند . از یک طرف مارا
غرق تحریرات ، تظلم و از طرف دیگر به ترغیبات
و اطلاعات منفی وحش قانون را شاد می نمایند .

*

یک صاحب منصب نجیب و دانا که قریب
چهل سال باشد ، رجا کرپور خدمت کرده از کربلای
معلى می نویسد .

دیگر حالت زندگی از برای من باقی نمانده
املاک رفت . اعتیار رفت . حقوق ، چاکری رفت .
خانه واده رفت . برادران و کسان ما در نکبت .
خدمت این دولت هه تلف شدند . هیچ رذیلی
نماند که بر من بی عار سوار نکرده باشند . هیچ
حقارتی نماند که تلخی انرا شربت مخصوص من
نرا ساخته باشند . حال که بهزار جان کندن خود را
با یاری رسانده ام نمیدانم به ترحم کدام کافر بناء ببرم
که از دست این ظالمان رعیت خور خلاص بشوم .

*

ای برادر عزیز . هه این مصایب و تلخیها که
شما قسمت مخصوص خود میدانید آن قوت
غالب اهل ایران است . از این شکایت و مأیوسی
چه حاصل . هزارها مثل شما مظلوم هیچ طور اه و
ناله کردن و هلاک شدن و رفتند . اگر شخص خود را
واععاً صاحب حقوق و شایشه بیهتر از این مقام
میدانید باسم الله میدان ادمیت باز است . با این
استعداد و اسبابی که دارید نه تنها می توانید شخص
خود را نجات بدھید بلکه قادر هستید که یک
ملکتی را احیا نمایید . هزار یکث این جانفشناییا

ای محارم ای مقریین ، شاه . ای وزرا .
ای رجال دولت . چرا حقیقت اوضاع را صاف
و صریح بشاه عرض نمی کنید . شما که میدانید
جه بغضها در قلب مردم جمع شده . میدانید
نیک و رعیت جه تدریسته امده اند . میدانید
ولیات بچه درجه خراب است . می بینید
حقوق ، دولت و ملت را بچه بی رحمی غارت
میکنند میدانید سفر و عموم غربا در حق ما
چه ها میگویند . میدانید وجود دولت و بنیان
سلطنت تا بچه حد در تزلزل است . هزار بار پیش
هدیکر درد دل کرده اید که ممکن نیست این اوضاع
بانی بماند . پس چرا این مطالب را یک دقیقه زود
تر بشاه عرض نمیکنید . میکنید می ترسیم که شاه از
این حریبا خوش نیاید . پس معنی دولتخواهی
جیست . اگر جزئی احتیاط شخصی را بر کلی
مصلحت دولت ترجیح بدھید پس از نامرد های
خائین چه فرقی خواهید داشت .

*

یک دو دقیقه باطراف خود نکاه بکنید و به بینید
هر چیز عین عین ما چه دستکاهها متقدم شدند . چه سلطین
فرار کردند . چه تختها سرنگون شدند و چه وجودهای
عزیز بخاک مذلت افتادند . هه این مصایب نبود
مکر از بی رحمی مقریین . خان که نکذاشتند از
صاحب دولت ای مظلوم از کم تملقات ایشان یک
دقیقه معاف بمانند . اگر در حق ولی نعمت خود
بقدر ذرا صداقت و انصاف داشته باشید باید در
میان این خطرات مهیب این ساكت نشینید .
و اگر بدختانه این تدریج مردی ندارید که
حقیقت اوضاع را بی پرده عرض نماید اقا اینقدر
شعور داشته باشید که عرايس ما را تکذیب
نکنید . حالا که ما خواه بجهنون خواه بدولتخواهی
با این جاده شهادت وطن پرستی افتاده ایم بکذارید
مطلوب این مظلومیت را بآن بسته را بی خربتهای
شماتت . شما در استان های این بدرستی معروض

ولیکن از همه غریب تر هجوم زنگ است براین ظهور ادمیت . چون چنان اتفاق افتاده که اغلب زنگی نجیبی ما بر حسب عقل و تدبیر از مردهای این عصر خیلی پیش افتاده اند معنی و محسنات ادمیت را هم به راتب بیشتر از مردها یعنی بیشتر از نامردانی ما درک کرده اند . خاله من . . . السلطنه که واتعاً دیوانه این دستکاه شده بااتفاق جند نفر از رفقاء خود در اندر و نهایا علی الحصوص در معامات بالا یک اشوب خفی برپا کرده که نمی توان بیان نمود .

چه جای تعجب که جوهر ذاتی ایرانیان در زیر ساختی ضربهای این ایام باین طورها بروز کرده باشد . کسی نکته بود که این ملت عالی نژاد باید در این قبرستان فلکت تابد مدفون بماند . بالعکس اولیای دین و ارباب بیش مکرر خبر داده بودند که این ایام نکبت با خواهد رسید و افتتاب معرفت باین خاک فاضل روح تازه خواهد دمید .

بعضی پیران جاہل و بعضی جنجال بی عار میکویند ما از این مردم مأیوس هستیم . سب مأیوسی در بیکارکی خود ایشان است نه در نقص خیرت ملت . بر کره زمین یک ائمی نشان بدید که خلق ان بیش از اهل ایران تشنه ترقی و مستعد کار باشند و اینکه در این اواخر مجاهدات متفرقه این ملک بی ثمر ماند سبب اینست که باختصار اسرار ربانی تا امروز یاچیک از اولیای علم موقع نیافته بود که بطور اشکار نشان بدده مقصد کجا و راه ندام است . حال که تفضل البی ابواب ادمیت را از هر طرف باز فرموده دیگر بعد از این از برای جوش و جریان قوای این ملت چه مانع و چه تردیدی باقی خواهد ماند . بعد از این از پرتو افتاب ادمیت در این ملک هیچ سنگی خواهد بود که بیخس و باطل بماند . بعد از این دیگر احدی را یاری آن خواهد بود که مثل ایام جاہلیت بکوید منتظر باشیم تابه بینیم دیگران چه میکنند . بعد از این تکايف هر ذیشور این به تنهائی وظیفه ادمیت خود را بعمل بیاورد . شما که این کلمات را میخوانید شما که اسم خود را ادم کذاشده اید شما که میخواهید در این دنیا حق زندگی داشته باشید از برای حفظ چنان حق و از برای

احمقانه که در پرستش ظالمان . عصر ضایع کردید چند روزی هم صرف خدمت ادمیت نمایید و اوقات به بینید عوض آن زهرهای نکبت چه نعمات محسوس و چه لذتی و جدانی خواهید داشت .

— ما اهل ایران هیچ حق نداریم که از ذات مقدس شاهنشاهی سوال نمائیم که چرا اولیای این دولت فلان وزیر را کشتنند . چرا فلان خانه ها را غارت کردند چرا ملک مارا اینطور خراب میکنند . چرا ملت ما را باین شدت ذلیل اسارت ساخته اند .

اعلای حضرت شاهنشاهی جواب خواهد فرمود که شما اهل ایران خودتان خودتانرا مستحق این اسارت ساخته اید . اگر شما ادم بودید و اگر بقدر زنگی سایر ملل حس و غیرت میداشتید این جند نفر وزیر جاہل . من چه طوری توانستند پر شما که بیش از بیسمت کروز هستید باین سختی و باین اطمینان بنازند . اگر شما اینقدر شعور داشته باشید که مثل سایرین خود را ادم بدانید و معنی اتفاق را افلأ بقدر بعضی حیوانات بفهمید کدام ظالم احتمن جرئت خواهد کرد که بحقوق ادمیت شما دست بزند .

یک شاهزاده باشур که از ادمیان با ذوق و در سلک عمل جات خلوت از محارم مخصوص استان هاییون است می نویسد .

غریب اتشی برپا کرده اید . هیچ سری نمی بینم که پر از شور قانون نباشد . در همین کله پیش اخدهای شاهی که از همه جا کمتر کمان ادمیت میرفت بیش از اغلب جاها طالب ادمیت شده اند . هر وقت محل امن پیدا میکنند تمام حرف ایشان منحصر میشود به تعریف و تماجید و حسرت . پیشرفت ادمیت . بعضی از رفاقتی سمت عنصر با اینکه در باطن بیش از ما مرید ادمیت شده اند این اوآخر بخيال تقيه در حضور همایون بقدرتی که می توانستند از ادمیت مذمت میکردند . اما فسق تدبیر ایشان خیلی زود بروز کرد . حالا هرگز از ادمیت و از موسمین قانون بد میکوید شاه بان هوش و رندي که دارد فی الفور ملتفت میشود که مقصود تزویر احمقانه است .

میکند مواجب و طلبی نوکرها را بدون هیچ خاجالت میخورد تعبدات و امراض خود را مردانهوار منکر میشود و هر دلیله که دلش بخواهد جسمهای تورا میکند عیال تورا بکوچه میریند اموال تورا ضبط و شکم تورا پاره میکند.

— چه بکنیم که اینطور نشود.

— ادم بشو و قانون بخواه.

کمال تاسف را داریم که نمیتوانیم با هریک از دوستان بر سر مطالی که مینویسند مکاتبه مخصوص داشته باشیم. ناجار جواب بعضی اظهارات ایشان را در اینجا مختصر اشاره میکنیم. ارباب شعور از ان حروفی که عنوان قرار میدهیم جواب مخصوص خود را باسانی درک خواهند فرمود.

م. د. امتیازی که میخواهید از دولت بگیرید بی مصرف خواهد بود زیرا که امراض دولت ما دیگر یک پول نمیارزد.

۱. ج. طلوع حقیقت همه وقت از جانبی بوده که هیچ کمان نمیرفت.

۱. ن. معنی ندارد که مثل شما ادم اینقدر بترسد.

س. م. خواهیم فرستد بشرط اینکه علی العجاجة هیچ بروز ندهید که از چه راه و بهجه وسیله بشما رسیده.

۱. س. اسلام یعنی مجمع قوانین الهی و ادمیت یعنی اجرای آن قوانین.

۱. د. چاره منحصر است به همان که میفرمایید.

بعض دوستان قانون اعلام میشود. دفترخانه قانون در لندن از آن محل و از آن نمره که سابقاً بود تغییر یافت. مرکز مراودات با ایران نزدیک تر شد. بعد از این جمیع مطالبات خود را یا به بغداد یا به بمائی یا به عشق اباد پیش یکی از مخبران قانون بفرستید.

* * * ای دوشنمند، معالی سرشت. چه احتیاج که اسم شریف را در این اوراق تصریح نمائیم. ذهن دقتیم بدون هیچ اشکال فی الفور درک خواهد فرمود که

آلات ادمیت خود منتظر چه نیک تازه و متوقع کدام معاجزه دیگران هستند.

یکی از جوانان ما که در دارالفنون طهران تربیت یافته خواهش میکند که این سوال و جواب را در اینجا جاپ نمائیم.

* امتیازات این ملک را چرا برعایت این ملک ندادند.

— بعلت اینکه بنای ما اینست که رعیت ما بقدر امکان فقیر بماند.

— چرا نمیکارند مردم اولاد خود را در خارج تربیت بکنند.

— بعلت اینکه میخواهیم رعیت ما بقدر امکان نادان و چشم بسته بماند.

— چرا با مراضی سایر دول کروها پول میدهند و با مرضی دولت ما یک غاز نمیدهند.

— بعلت اینکه خود دولت ما هر روز بر امضا و بر تزارهای خود هزار تلف میکند.

— چرا پادشاه خودش به دفعه رفت به فرانسه و در این جبل سال نکذاشت پسرهایش از جای خود حرکت بکنند.

— زیرا که مصلحت این شده است که شاهزادگان ما بقدر امکان جاہل و کم نام و بی مصرف باشند.

— چرا اشخاص بی علم و بی هنر را بر سایرین ترجیح میدهند.

— زیرا که میخواهیم اسم و رسم علم و هنر در ایران بکل منسوخ بشود.

— چرا باین شدت منکر علم و دشمن فضل شدایم.

— زیرا که علم چشم و کوش مردم را بازمیکند و اوقات مردم زبان و جرئت پیدا میکنند و میایند میکویند ما حیوان نیستیم و میخواهیم مثل دیگران ادم باشیم و حقوق خود را مثل ادم حفظ بکنیم. و این البته خلاف قاعده است.

شخصی از اصفهان مینویسد دولت بی قانون کدام است.

— آن است که رعیت را بعیل خود میچاپد حقوق ملت را بیر اجنبی که میخواهد میفرمود خزانین ملک را بیر نوع رذالت که میل دارد تلف

هر کس در این عرصه ادمیت پیش بینند ما حاضر هستیم که بجان و دل ملتزم خدمتش باشیم . چرا دور برویم . شما که این کلمات را میخواهید اسم شما و مقام شما در نظر شما هر معنی که داشته باشد ما معنی وجود شما را بالاتر از تصور خودتان میدانیم . و در این مجلس خاص بسرور قلب بشما مژده میدهیم که از این دقیقه به بعد سرکار عالی بحکم مقدرات الهی امین . مطلق جوامع ان صفات را داشتند .

اجرای این مأموریت عظمی تماماً محول به علم و کنایت ان وجود مکرم است . در میان ان خدمات بزرگ که روح ادمیت از همت شریف منتظر است این چهار فقره ذیل را مخصوصاً محل توجه عالی میسازیم .

اولاً این الواج قوانین را پیر جا و هر کس که شایسته بدانید بیک طریق مناسب برسانید .

ثانیاً در میان علماء و فضلاً و ادبیات ممتاز هر کس را مستحق بدانید با تعلیمات کافی امین ادمیت قرار بدهید .

ثالثاً . چون طاینه نسا در هر منک و در همه عصر پیشین عمال ترویج حقایق بوده . مخصوصاً بر معرفت عالی حتم است که بهرو رسیله مشروع نیکان و پاکان این نصف محترم ملت را مری جنس خود و محرك اشتعال غیرت عامه تزار بدهید .

رابعاً . چون بعضی امنا ب اختیار تمام هستی خود را وقف خدمت ادمیت کرده و در واقع از شهدای معنوی این حقایق هستند . شرط انصاف و وظیفه ادم پروری اینست که در اعانت و دستکری ایشان بقدر قوی بذل همت فرمائید . و بیشتر توجه کریمانه را صرف این تدبیر نمائید که جمیع احاد ادمیت اکرجه ماهی یک دینار باشد به بامنای مستحق مخصوص خود امداد مادی برسانند .

پیش از این چه بکوئیم که عقل و غیرت شما درست نکرده باشد . بعد از این دیکر چه لزوم که «مکتویا» و «مستقیماً» متذکر این معانی و مزاحم اوقات شریف باشیم . همین تدریباً کمال احترام و با منتهای رقت . قابل حضرت عالی را ملتقت میسازیم که در همین نقطه و در همین دقیقه روح ادمیت در پرواز یک عالم وجدانی جیبین برگزیند . عالی را می بود و بجهة ختم مطلب بکوش هوش ان سرور مکرم میکوید الله اکبر .

در اینجا حرف ما راجع بشخص حالی است .

مطلوب همان است که میدانید . دوست و تمام هستی ما رو بیک و رطبه دنک اسرازیر شده و ما جماعت ادمیان فریاد میزنیم که باید بیدار شد و باید این مصیبت عظمی را به یعن قدرت ادمیت دفع کرد . شما که از اشرف اولاد وطن هستید چه حق دارید که در این اضطراب . عام مثل نامرد های دیگر بکوئید بمنجه . یقین بدانید که تا امروز از حقیقت و شرافت سرنوشت خود بکلی غافل بوده اید . مأموریت شما در دنیا خیلی ارفع از این خیالات واهی است که وجود شما را معطل ساخته . تعداد مشکلات ، رسمي چه داخلی بطلب دارد . آن اشخاصی که در دنیا مصدر کار بوده بر خلقش شما چه برتری داشته اند . اگر شما از روی فی الجملة توجه رجوع بقلب خود نمایید تمام عروق شما کوای خواهند داد که حکیم پرورد کار شما را از برای خدمت این ملت افریده است . در ابراز این جوهر ذاتی که از برای چنان مقصود عالی در وجود شما و دیعة کذاشته چه انتشار دارید . شما خودتان بر مصایب این وطن عزیز هزار بار اشک خونین ریخته سالها در ارزوی موقع خدمت بوده اید . حال که مشیت الهی طلوع افتخار ادمیت را ناین کرامت اشکار اسباب نجات این ملکت قرارداده در اجرای مأموریت . از لی خود چه تأمل دارید . از جهه این بتواند بر صفات ادمیت بخشی وارد بیاورد . چه لازم در اینجا از برای شما شرح بدھیم که چه نوع اصحاب غیرت بچه قسم جانفشانی غرق این اتفاق فریادرس شده اند . شما خودتان عنقریب بحیرت و بوجود مشاهده خواهید کرد که اکبر علمای اسلام هدایت این اردوی سعادت را بچه عزم ربانی فریضه دین و انتخار فضل خود ساخته اند . از برای روشنائی این جاده فلاج چه مشعلی بهتر از علم اولیاء اسلام . و از برای اطمینان قلوب ضعیف چه برهانی قوی تر از این کلام روشن که از اول تا آخر اعلام می نماییم که ما خودمان اصل و ابداء . بیچ ادعای برتری نداریم . به احدی نکننہ ایم و نمیکوئیم بیانید ما را بنشناسید . بما چیز بدهید یا بما اطاعت بکنید . بالعکس میکوئیم هر کس خود را مظہر ادمیت بسازد حتی از میان این صنوف کسبه و سرباز که سایرین داخل ادم نمی شمارند